

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/18/2021
Identifikačné číslo spisu:	5113207641
Dátum vydania rozhodnutia:	28.07.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:5113207641.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a JUDr. Aleny Prieцelovej v spore žalobcu: 1/ Ing. L. O., rod. N., nar. XX. Z. XXXX, pobytom M., zast. MAJCHRÁK & MAJCHRÁK, advokáti, s.r.o., so sídlom Nová Bystrica 850, 023 05 Nová Bystrica, 2/ Ing. O. Y., nar. XX. O. XXXX, pobytom S., proti žalovanému: 1/ PROMEVA, s.r.o., so sídlom Makov 283, 023 56 Makov, IČO: 36 399 060, 2/ UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., so sídlom Želetavská 1525/1, 140 92 Praha 4 - Michle, Česká republika, IČO: 649 48 242, konajúca cestou organizačnej zložky UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., pobočka zahraničnej banky, so sídlom Šancová 1/A, 813 33 Bratislava, IČO: 47 251 336, 3/ S. O., nar. XX. Z. XXXX, pobytom A., 4/ V. Y., rod. G., nar. XX. T. XXXX, bytom S., o určenie neplatnosti právnych úkonov, o dovolaní žalobcu 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 14CoZm/5/2018-357 z 25. apríla 2019, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovaným 1/, 3/ a 4/ n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

III. Žalovanému 2/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom č. k. 20CbZm/4/2013-281 zo dňa 1. decembra 2017 žalobu v celom rozsahu zamietol, nakoľko žalobcovia 1/ a 2/ nepreukázali naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti právneho úkonu Dohody o vydaní a vyplnení blankozmenky č. 000143B/SB/07/061 zo 6. júla 2007, ani právneho úkonu zmenkového ručenia žalovaných 3/ a 4/ na zmenke vystavenej žalovaným 1/ ako vystaviteľom v prospech žalovaného 2/ na zmenkovú sumu vo výške 73 409,24 eur so splatnosťou 15. júna 2010 s miestom zaplatenia v UniCredit Bank Slovakia, a.s, pobočka v Žiline, Národná 12, 010 01 Žilina, a to bez toho, aby sa ďalej zaoberal konkrétnymi tvrdenými dôvodmi neplatnosti dotknutých právnych úkonov. Žalovaným 1/, 2/, 3/ a 4/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom 1/ a 2/ nepriznal.

2. Uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie predchádzal rozsudok č. k. 20CbZm/4/2013-190 zo dňa 14. apríla 2015, ktorým žalobu zamietol a žalovaným nepriznal náhradu trov konania. V dôsledku

podaného odvolania Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, uznesením sp. zn. 14CoZm/24/2015-242 zo dňa 31. januára 2017 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie sp. zn. 20CbZm/4/2013-190 zo dňa 14. apríla 2015 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd konštatoval predčasnosť skutkových a právnych záverov okresného súdu v rovine vyhodnotenia základných podmienok pre aplikáciu § 80 O. s. p. (k momentu rozhodnutia okresného súdu, k momentu rozhodovania odvolacieho súdu § 137 písm. c/ C. s. p.) vo vzťahu k Dohode o vydaní a vyplnení blankozmenky č. 000143B/SB/07/061, pričom bola konštatovaná previazanosť uplatnených nárokov žalobcu. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd k ďalšej odvolacej argumentácii žalobcov nevyjadroval (ods. 26 odôvodnenia Uznesenia). Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie pri novom rozhodnutí opätovne sa zaoberať otázkou, či na strane žalobcov je naliehavý právny záujem na žalovanom určení a teda, či je daná vecná legitímácia sporových strán aktívna a pasívna, a to pri zohľadnení vyššie uvedených skutočností v rovine skutkovej, aj právnej. Primárne mal súd prvej inštancie vyhodnocovať naliehavosť právneho záujmu žalobcov, berúc do úvahy vyššie uvedené konštatovania odvolacieho súdu a vzhľadom na skutkový stav veci, ako aj argumentáciu samotných žalobcov, tiež vo vzťahu k tvrdeniam v rovine exekučného konania, na základe právoplatného a vykonateľného zmenkového platobného rozkazu, za situácie konštatovaného využitia zmenečného vyplňovacieho práva v ďalšom konaní zaoberať sa i existenciou Dohody o vydaní a vyplnení blankozmenky č. 000143B/SB/07/061 zo dňa 6. júla 2007, a to v časti špecifikovanej v žalobe, v ktorej žalobcovia uviedli, že na základe tejto dohody došlo k doplneniu obsahu blankozmenky vystavenej žalovaným v rade 1/ ako vystaviteľom v prospech žalovaného v rade 2/. Zároveň uviedol, aby okresný súd vychádzal i zo záverov odvolacieho súdu o vzájomnej prepojenosti uplatnených nárokov žalobcami v žalobe (ods. 29. odôvodnenia uznesenia). Taktiež vyslovil, že pokiaľ „súd prvej inštancie v odôvodnení Rozsudku ďalej v hmotno-právnej rovine posudzovania vecných dôvodov neplatnosti napadnutých právnych úkonov konštatoval, že platnosť Dohody možno posudzovať podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko jej účinky sa môžu prejavovať vo sfére spoločných vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a to za situácie viazanosti súdu Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. I. ÚS 26/2010 z 8. decembra 2010 podľa § 131 ods. 1 veta druhá O. s. p., ďalej vyhodnotil dôvodnosť námietky premlčania vznesenej žalovaným v rade 2/ voči uplatnenej relatívnej neplatnosti Dohody za súčasného konštatovania, že súd nevidí rozpor s dobrými mravmi v uplatnení námietky premlčania zo strany žalovaného v rade 2/ a konštatoval nepreukázanie neplatnosti Dohody podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi, tak týchto záverov súdu prvej inštancie v Rozsudku sa odvolací súd v Uznesení, nedotkol. K momentu opätovného rozhodovania súdu prvej inštancie o žalobe žalobcov dňa 1. decembra 2017 nedošlo k zmene skutkového stavu oproti tomu, ako bol tento ustálený ku dňu vyhlásenia Rozsudku 14. apríla 2015. V súlade s ustanovením § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. s. p.“) bol súd v ďalšom konaní a novom rozhodnutí viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v Uznesení.“

3. V novom rozhodnutí (rozsudok č. k. 20CbZm/4/2013-281 zo dňa 1. decembra 2017) súd prvej inštancie právne posúdil vec podľa ustanovenia § 137 písm. d/ Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. s. p.“), článku 1, 2 a 3 Základných princípov C. s. p., § 470 ods. 1 a 2 veta prvá C. s. p., § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení účinnom do 30. júna 2016 (ďalej len „O. s. p.“), § 175 ods. 1 veta prvá O. s. p., § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka zákona č. 40/1964 Zb. (ďalej aj len „OZ“), § 37 ods. 1 a 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení účinnom ku dňu začatia exekučného konania EX 1291/11 k 31. októbru 2011 (ďalej len „Exekučný poriadok“), § 50 ods. 1, 2, 3, 4, 5 a 6 Exekučného poriadku, § 57 ods. 1, 2, 3 a 4 Exekučného poriadku.

4. V odôvodnení uviedol, že žalobcovia 1/ a 2/ sa v prejednávanej veci domáhali určenia neplatnosti právneho úkonu Dohody o vydaní a vyplnení blankozmenky č. 000143B/SB/07/061 uzatvorenej medzi žalovanými 1/, 2/, 3/ a 4/ dňa 6. júla 2007 v časti, ktorou žalovaní 3/ a 4/ prevzali na seba záväzok zmenečného ručenia a právneho úkonu zmenkového ručenia žalovaných 3/ a 4/ na zmenke vystavenej žalovaným 1/ ako vystaviteľom v prospech žalovaného 2/ na zmenkovú sumu vo výške 73 409,24 eur so splatnosťou 15. júna 2010 s miestom zaplatenia v UniCredit Bank Slovakia, a.s., pobočka v Žiline, Národná 12, 010 01 Žilina, a to z dôvodu rozporu s § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka a zároveň z

dôvodu rozporu s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Bolo upozornené na to, že žaloba bola žalobcami podaná dňa 7. júna 2012 za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. účinného do 30. júna 2016 (ďalej len „O. s. p.“), kedy aj v súlade s judikatúrou súdov Slovenskej republiky bola prípustná žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu, za predpokladu preukázania naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. s. p.“), ktorý vychádzajúc zo znenia § 137 písm. c/ a d/ C. s. p. a s prihliadnutím na obsah osobitnej časti dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu, zásadne nepripúšťa určovacie žaloby o určenie právnej skutočnosti, s výnimkou splnenia podmienky, že to vyplýva z osobitného právneho predpisu. Súd prvej inštancie v súlade s § 470 ods. 1 a 2 C. s. p. a za aplikácie Čl. 2 Základných princípov C. s. p., aby nedošlo k porušeniu princípu právnej istoty dospel k záveru, že pokiaľ žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu bola podaná v čase, kedy tak procesný predpis, ako aj judikatúra súdov takúto žalobu pripúšťali, za predpokladu preukázania naliehavého právneho záujmu, účinky takto podanej žaloby ostali zachované a žalobu je možné aj po účinnosti C. s. p. meritórne prejednať.

5. Súd prvej inštancie poukázal na závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo/16/2009 z 26. novembra 2009, tak ako na ne poukazoval Krajský súd v Žiline v odseku 20. odôvodnenia uznesenia. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný 2/ v postavení žalobcu, na základe spornej zmenky vystavenej žalovaným 1/, avalovanej žalovanými 3/ a 4/, uplatnil svoje nároky v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 10Zm/80/2010 podaním návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu voči žalovanému v rade 1/ PROMEVA, s.r.o. ako vystaviteľovi zmenky a žalovaným 2/ a 3/ ako avalistom zmenky. Vo veci vydaný zmenkový platobný rozkaz č. k. 10Zm/80/2010-21 zo dňa 12. mája 2011 nebol zo strany žalovaných 1/, 2/ a 3/ napadnutý námietkami a nadobudol právoplatnosť vo výroku vo veci samej dňa 14. júna 2011 a vo výroku o trovách konania dňa 16. júna 2011. V súvislosti s označeným konaním žalovaný 2/ namietal existenciu prekážky právoplatne rozhodnutej veci, pričom okresný súd už vyššie v zhode s právnym názorom vysloveným v Rozsudku konštatoval, že konanie vedené na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 10Zm/80/2010 nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci, a to vo vzťahu k návrhu o určenie neplatnosti Dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke z dôvodu, že platnosť tejto Dohody v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 10Zm/80/2010 posudzovaná nebola a nie je totožný okruh strán sporu v prejednávanej veci a vo veci sp. zn. 10Zm/80/2010. Rovnako označené konanie nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci ani vo vzťahu k návrhu o určenie neplatnosti právneho úkonu zmenkového ručenia žalovaných 3/ a 4/, nakoľko nie je totožný okruh strán týchto konaní.

6. Vykonaným dokazovaním bolo zároveň preukázané, že sporná zmenka plnila zabezpečovaciu funkciu k Zmluve o úvere uzatvorenej medzi žalovanými 1/ a 2/, taktiež nespornou skutočnosťou bolo uzatvorenie Dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke, zmluvnými stranami, ktorej boli aj žalovaní 3/ a 4/ ako avalisti zmenky za vystaviteľa zmenky, ktorým bol žalovaný v rade 1/. Z uzatvorenej Dohody tak vyplýva zabezpečovacia funkcia zmenky k Zmluve o úvere. Dohoda môže trpieť dôvodmi neplatnosti právneho úkonu v zmysle ustanovení OZ, čo však nemá za následok neplatnosť podpisu avalistu na zmenke, ale neprípustnosť dôvodu inak platného zmenkového ručenia, ktorého platnosť sa posudzuje výlučne podľa čl. I § 30 a nasl. Zákona zmenkového a šekového. Platnosť samotného avalu (zmenkového ručenia) na zmenke aj v prípade preukázanej zabezpečovacej funkcie zmenky v nadväznosti na obsah Dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke môže byť posudzovaná len podľa Zákona zmenkového a šekového, nie z hľadiska rozporu s § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, resp. § 39 Občianskeho zákonníka, ktorý prípadný rozpor zakladá len možnosť kauzálnych námietok zmenkovo zaviazaných osôb voči uplatnenému nároku zo zmenky, nie však neplatnosť samotného zmenkového ručenia, ktoré sa zakladá už len samotným podpisom ručiteľa na líci zmenky. Takéto námietky zo strany žalovaných v rade 3/ a 4/ v postavení zmenkových ručiteľov v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 10Zm/80/2010 vznesené neboli, zmenkový platobný rozkaz voči nim nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť a na jeho základe žalovaný 2/ vymáha svoje nároky v exekučnom konaní vedenom pred súdnym exekútorom JUDr. Vladimírom Sucháčkom sp. zn. EX 1291/11.

7. Okresný súd zotrval aj na názore (ktorý právny názor vyslovil už v odôvodnení rozsudku a v tejto

časti sa odvolací súd so závermi súdu prvej inštancie stotožnil), že spornú zmenku, resp. platnosť zmenkového ručenia žalovaných 3/ a 4/ na spornej zmenke už vzhľadom na právoplatné skončenie konania sp. zn. 10Zm/80/2010 nemožno opätovne preskúmať, avšak vzhľadom na to, že nie je daný totožný okruh účastníkov konania v prejednávanej veci a vo veci vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 10Zm/80/2010, nemožno dospieť k záveru o existencii prekážky právoplatne rozhodnutej veci, ale okresný súd konštatuje nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení. Pri zohľadnení vyššie citovaných záverov vyplývajúcich z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo/16/2009 z 26. novembra 2009 a záväzného právneho názoru odvolacieho súdu, ohľadne konštatovanej previazanosti uplatnených nárokov na určenie neplatnosti Dohody o vydaní a vyplnení blankozmenky č. 000143B/SB/07/061 a právneho úkonu zmenkového ručenia žalovaných v rade 3/ a 4/ (ods. 22., 26. a 29. odôvodnenia Uznesenia), okresný súd konštatoval, že žalobcovia v prejednávanej veci nepreukázali naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti ani právneho úkonu zmenkového ručenia žalovaných 3/ a 4/, ani Dohody o vydaní a vyplnení blankozmenky č. 000143B/SB/07/061.

8. V odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd uviedol, že žalovaný 2/ vymáha svoje nároky z právoplatného a vykonateľného zmenkového platobného rozkazu sp. zn. 10Zm/80/2010 z 12. mája 2011 v exekučnom konaní vedenom pred súdnym exekútorom JUDr. Vladimírom Sucháčkom pod sp. zn. EX 1291/11 (na exekučnom Okresnom súde Čadca je konanie vedené pod sp. zn. 11Er/1067/2011). Pokiaľ žalobcovia argumentovali tým, že nemožno bezvýhradne aplikovať v tejto veci rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo/16/2009 z 26. novembra 2009, nakoľko žalobcovia nie sú účastníkmi exekučného konania a nemajú k dispozícii právne prostriedky v rámci exekúcie, tak s týmto záverom sa okresný súd nestotožnil. V prípade, že exekúciou sú postihnuté veci v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, účastníkom exekučného konania, ak ide o tieto veci, je aj manžel povinného, ktorý má vo vzťahu k tejto časti exekúcie k dispozícii rovnaké „právne prostriedky obrany ako povinný (námietky proti exekúcii, návrh na zastavenie exekúcie z dôvodu jej neprípustnosti), obsahom ktorým môžu byť práve v konaní žalobcami tvrdené dôvody neplatnosti právneho úkonu zmenkového ručenia žalovaných v rade 3/ a 4/ resp. Dohody o vydaní a vyplnení blankozmenky 000143B/SB/07/061 a ktorými, vzhľadom na prebiehajúce exekučné konanie Ex 1291/2011, by bol oprávnený sa zaoberať práve exekučný súd procesným postupom vyplývajúcim z Exekučného poriadku.“

9. Naliehavý právny záujem žalobcov na požadovanom určení žalobcovia prezentovali v rovine potenciálneho zásahu do majetkovej sféry bezpodielového spoluvlastníctva žalobcov 1/ a 2/ a žalovaných 3/ a 4/ v rámci prebiehajúceho exekučného konania sp. zn. EX 1291/2011. Z obsahu spisu súdneho exekútora JUDr. Vladimíra Sucháčka sp. zn. EX 1291/2011 vyplynulo, že exekúciou sú postihnuté veci v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcu 2/ a žalovanej 4/ (Upovedomenie o začatí exekúcie zriadením exekučného záložného práva na nehnuteľnosť z 15. decembra 2011 č. l. 36, Exekučný príkaz z 22. februára 2012, č. l. 41 súdneho spisu), v ktorom prípade žalobca 2/ ako účastník exekučného konania má k dispozícii právne prostriedky v rámci exekúcie, ktorými sa voči exekúcii na majetok patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva manželov môže brániť a v rámci ich uplatnenia sa v zhode so skutkovými tvrdeniami v prejednávanej veci dovoľávať neplatnosti právnych úkonov, v ktorých má exekučný titul svoj základ. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie dospel k záveru, že nemôže mať a nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti právnych úkonov v prejednávanej veci. Rovnaké závery možno konštatovať vo vzťahu k žalobkyni 1/ pre prípad, že by v exekúcii bol postihovaný majetok patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva manželov žalobkyne 1/ a žalovaného 3/. Pokiaľ by majetok patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva manželov v exekúcii postihovaný vôbec nebol, vyslovenie neplatnosti (relatívnej ani absolútnej) dotknutých právnych úkonov by nemalo vplyv na právne postavenie žalobcov 1/ a 2/, v ktorom prípade by rovnako nemali naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Nevyhnutnosť preukázania naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení sa pritom rovnako vzťahuje na dôvody relatívnej neplatnosti právneho úkonu, na ktoré súd prihliada len na námietku, ako aj na dôvody absolútnej neplatnosti právneho úkonu, na ktoré súd prihliada z úradnej povinnosti. „Naliehavý právny záujem žalobcov v rade 1/ a 2/ na požadovanom určení nemožno dovodiť ani z tej skutočnosti, že exekučný Okresný súd Čadca uznesením sp. zn. 11Er/1067/2011 z 19.8.2013 povolil odklad exekúcie voči povinným v rade 2/ a 3/ (žalovaní v rade 3/ a 4/) do právoplatného

skončenia konania v prejednávanej veci, nakoľko postup exekučného súdu nie je pre súd v prejednávanej veci záväzný a ani nemôže založiť naliehavý právny záujem žalobcov 1/ a 2/ na požadovanom určení neplatnosti právneho úkonu zmenkového ručenia žalovaných 3/ a 4/ a ani Dohody o vydaní a vyplnení blankozmenky.“

10. Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 14CoZm/5/2018-357 z 25. apríla 2019 potvrdil rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 20CbZm/4/2013-281 zo dňa 1. decembra 2017 ako vecne správny (§ 387 ods. 1, 2 zákona č.160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku; ďalej len „C. s. p.“) a žalovaným 1/, 2/, 3/ a 4/ nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom 1/ a 2/.

11. Odvolací súd po vyhodnotení odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu odvolania žalobcov ohľadne odvolacej námietky spočívajúcej v nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie kritériá pre dostatočné odôvodnenie splnil. K tomuto záveru dospel odvolací súd po jeho preskúmaní, keď z rozsudku bolo zrejmé, že súd prvej inštancie sa dostatočne vyjadril ku skutkovým a právnym otázkam relevantným pre rozhodnutie o spore. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku dostatočne uviedol, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov. Za rovnako dostatočné označil aj odôvodnenie týkajúce sa právneho posúdenia veci, keďže z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, pod hypotézu akej právnej normy bol subsumovaný zistený skutkový stav a podľa akej právnej normy bola vec posúdená. V tomto smere je dostatočné nielen samotné vymenovanie a odcitovanie zákonných ustanovení, právnych noriem, ale z odôvodnenia napadnutého rozsudku dostatočne vyplýva, akým spôsobom boli tieto ustanovenia aplikované a ako sa premietli do samotného rozhodnutia súdu prvej inštancie (pozri III. ÚS 119/03). To, že sa odvolateľ nestotožnil so skutkovým a právnym hodnotením veci a samotným meritórnym rozhodnutím súdu prvej inštancie o spore, bez ďalšieho netvorí vadu procesného postupu súdu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania (sporovej strany), aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

12. Dôvody svojho rozhodnutia vo väzbe na výsledky vykonaného dokazovania zdôvodnil súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku a vysporiadal sa i so všetkými relevantnými tvrdeniami žalobcov, ktoré boli v tomto smere uvádzané aj v ich odvolaní. Súd prvej inštancie bol pri tomto zdôvodnení svojho rozhodnutia vo svojej argumentácii, obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku, koherentný, t. j. jeho rozhodnutie bolo konzistentné a jeho argumenty vo vzťahu ku vykonanému dokazovaniu, jeho zhodnoteniu, vyvodeným skutkovým zisteniam, záverom a právnemu posúdeniu veci, podporili záver o dôvodnosti žalobou uplatnených nárokov žalobcu v celom rozsahu. Právne závery súdu prvej inštancie pritom korešpondovali so skutkovými zisteniami v konaní. Aj z tohto hľadiska nebolo možné prijať záver o prekvapivom rozhodnutí súdu prvej inštancie.

13. Žalobcovia v odvolaní namietali závery okresného súdu, ktorý sa podľa nich nedostatočne vysporiadal s ich argumentáciou o absolútnej neplatnosti právnych úkonov, v rovine ktorej argumentácie citovali v odvolaní § 3 ods. 1 OZ, § 39 OZ, § 40a OZ, § 145 ods. 1 OZ, § 18 Zákona o rodine, § 19 ods. 1, 2 a 3 Zákona o rodine. Zároveň uviedli základné charakteristické znaky pre absolútnu neplatnosť právneho úkonu a namietali, že, „...Prvostupňový súd potom pochybil, ak pri zistení týchto skutočností o preskúmanom právnom úkone a miere intenzity konania jeho účastníkov na neprospech nás žalobcov v rade 1. a 2. nekonal ex offio vo vzťahu k vyhodnoteniu tohto právneho úkonu ako absolútne neplatného (iná vada konania spôsobujúca nesprávnosť rozhodnutia)“, „poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obo/16/2009 zo dňa 26.11.2009, a teda na našej strane nie je daný naliehavý právny záujem na vedení takéhoto druhu sporu, tak toto je však vo vzťahu k Nálezu ÚS SR, na ktorý vo vzťahu k uplatňovanému nároku v konaní poukazujeme, sp. zn. I ÚS 26/2010 z 08 decembra 2010, v zásadnej miere prekonané.“ V súvislosti s týmito odvolacími námietkami žalobcov, sa odvolací súd oboznámil s odôvodnením napadnutého rozsudku a po vykonaní odvolacieho prieskumu, nemohol konštatovať ich dôvodnosť. Odvolací súd ohľadne namietaného poukázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie daného znenia, „že žalovaný v rade 2/ v postavení žalobcu

na základe spornej zmenky vystavenej žalovaným v rade 1/, avalovanej žalovanými v rade 3/ a 4/, uplatnil svoje nároky v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. značkou 10Zm/80/2010 podaním návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu voči žalovanému v rade 1/ PROMEVA, s.r.o. ako vystaviteľovi zmenky a žalovaným v rade 2/ a 3/ ako avalistom zmenky. Vo veci vydaný zmenkový platobný rozkaz č.k. 10Zm/80/2010-21 zo dňa 12.5.2011 nebol zo strany žalovaných v rade 1/, 2/ a 3/ napadnutý námietkami a nadobudol právoplatnosť vo výroku vo veci samej dňa 14.06.2011 a vo výroku o trovách konania dňa 16.06.2011. V súvislosti s označeným konaním žalovaný v rade 2/ namietal existenciu prekážky právoplatne rozhodnutej veci, pričom súd už vyššie v zhode s právnym názorom vysloveným v Rozsudku konštatoval, že konanie vedené na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 10Zm/80/2010 nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci, a to vo vzťahu k návrhu o určenie neplatnosti Dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke z dôvodu, že platnosť tejto Dohody v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 10Zm/80/2010 posudzovaná nebola a nie je totožný okruh strán sporu v prejednávanej veci a vo veci sp. zn. 10Zm/80/2010. Rovnako označené konanie nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci ani vo vzťahu k návrhu o určenie neplatnosti právneho úkonu zmenkového ručenia žalovaných v rade 3/ a 4/, nakoľko nie je totožný okruh strán týchto konaní.“

14. Odvolací súd zvýraznil, že v danej veci bol predseda okresným súdom vydaný zmenkový platobný rozkaz pod č. k. 10Zm/80/2010-21 zo dňa 12. mája 2011, ktorý nebol zo strany žalovaných 1/, 2/ a 3/ (v konaní sp. zn. 10Zm/80/2010) napadnutý námietkami a nadobudol právoplatnosť vo výroku vo veci samej dňa 14. júna 2011 a vo výroku o trovách konania dňa 16. júna 2011, teda nepochybne ide o právoplatné súdne rozhodnutie, ktoré na seba viaže právne následky, pre sporové strany ktorých sa týka. Stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého spornú zmenku, resp. platnosť zmenkového ručenia žalovaných 3/ a 4/ na spornej zmenke už vzhľadom na právoplatné skončenie konania sp. zn. 10Zm/80/2010 nemožno opätovne preskúmať, avšak vzhľadom na to, že nie je daný totožný okruh účastníkov konania v prejednávanej veci a vo veci vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 10Zm/80/2010 a teda nebolo možné dospieť k záveru o existencii prekážky právoplatne rozhodnutej veci, pričom súd prvej inštancie konštatoval nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení neplatnosti ani právneho úkonu zmenkového ručenia žalovaných 3/ a 4/, ani Dohody o vydaní a vyplnení blankozmenky č. 000143B/SB/07/061“. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti právneho záveru súdu prvej inštancie dodal, že správne venoval pozornosť predchádzajúcej právnej úprave, za ktorej konanie začalo, a to § 80 O. s. p. a aj § 137 písm. c/ C. s. p., pričom žalobou, v zmysle tejto právnej úpravy možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu. Pre žalobcov to znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosť, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, čo je jednou z podmienok na to, aby súd mohol v rozsudku žalobe meritórne vyhovieť.

15. S odvolacou námietkou spočívajúcej v namietaní postupu súdu prvej inštancie v súlade s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo/16/2009 zo dňa 26. novembra 2009, pričom sa malo postupovať v zmysle v intenciách rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 26/2010 (ďalej ako „Nález ÚS SR“), odvolací súd nemohol súhlasiť, nakoľko zo spomenutého Nálezu ÚS SR vyplýva aj to, že v každej veci je potrebné vychádzať z individuálnych okolností každého jednotlivého prípadu, ktoré vychádzajú zo skutkových zistení všeobecných súdov. V dôsledku toho odvolací súd v rámci odvolacieho konania primárne vychádzal z individuálnych okolností prejednávanej veci a zohľadnil všetky relevantné okolnosti súdnej veci. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplynulo, že zo strany žalovaných 3/ a 4/ v postavení zmenkových ručiteľov v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 10Zm/80/2010 námietky vznesené neboli, zmenkový platobný rozkaz voči nim nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť a na jeho základe žalovaný 2/ vymáha svoje nároky v exekučnom konaní vedenom pred súdnym exekútorom JUDr. Vladimírom Sucháčkom sp. zn. EX 1291/11.“ S poukazom na predmetný Nález Ústavného súdu SR, sa žalobcovia domáhali určenia neplatnosti právneho úkonu zmenkového ručenia žalovaných 3/ a 4/ a Dohody o vydaní a vyplnení blankozmenky č. 000143B/SB/07/061. Rovnako ako súd prvej inštancie ani odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobcov spočívajúcej v tom, že „výrokom ohľadom pripojenia ručiteľského vyhlásenia

žalovaných 3/ a 4/ na zmenke sa nedomáhajú neplatnosti zmenky ako takej, ale len určenia neplatnosti tohto právneho úkonu „- ide o prejav vôle smerujúci ku vzniku povinností ručiteľov z neho (odvodzujúc samotnú absolútnu neplatnosť tohto právneho úkonu na absolútnu neplatnosť právneho úkonu uzavretia Dohody ...), vyhovením žalobe v tomto rozsahu do budúca je vytvorený predpoklad, že v prípade prevodu zmenky na tretiu osobu, čo nie je vylúčené, vo vzťahu ku každému jej nadobúdateľovi je týmto spôsobom zaručená naša právna ochrana a to, že bez ďalšieho dovolávania sa ochrany bude právny stav vyvolaný rozhodnutím súdu ako právny nástupca táto osoba akceptovať (zásada súdnej ochrany, ako aj hospodárnosti konania). Preto aj na vedení sporu o tomto určení je na našej strane daný a preukázaný naliehavý právny záujem, pretože bez rozhodnutia o tejto veci na náš prospech by bolo i naďalej naše postavenie neisté a zmenu tohto stavu z dôvodu, že nie sme osobami s priamou účasťou vzťahu na zmenke, nie je možné dosiahnuť inak.“. Podľa neho nenaplnia kritériá pre konštatovanie existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení v prejednávanej veci, ktorý je potrebné skúmať predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podanou žalobou a konečný zmysel navrhovaného rozhodnutia. Pri posúdení konečného zmyslu rozhodnutia práve vo vzťahu k nesporným skutočnostiam, že námietky v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 10Zm/80/2010 vznesené neboli, zmenkový platobný rozkaz voči žalovaným 3/ a 4/ nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť a na jeho základe žalovaný v rade 2/ vymáha svoje nároky v exekučnom konaní vedenom pred súdnym exekútorom JUDr. Vladimírom Sucháčkom sp. zn. EX 1291/11, bolo možné len ťažko konštatovať priestor pre posudzovanie prizmy dobrých mravov v tejto prejednávanej veci, tak ako sa domáhali žalobcovia, ktoré posúdenie vo vzťahu k dôsledkom právoplatného zmenkového platobného rozkazu, bez ďalšieho, v tomto štádiu prvoinštančným a ani odvolacím súdom nie je možné konštatovať. Je zrejmá z predmetného rozhodnutia Ústavného súdu SR, aplikácie záverov, ktorého sa odvolatelia domáhali, tak v prvoinštančnom konaní, ako i v odvolacom konaní, zásadná skutková rozdielnosť, zakladajúca dôvod pre odlišné závery v okolnostiach tejto konkrétnej prejednávanej veci, a to že žalovaní 3/ a 4/ rade, čo by avalisti, boli účastníkmi súdneho konania, výsledkom ktorého bolo právoplatné súdne rozhodnutie, a to právoplatný zmenkový platobný rozkaz, keďže žalovaní 3/ a 4/ rade námietky voči nemu nepodali. Podľa odvolacieho súdu, v okolnostiach tejto konkrétnej prejednávanej veci, nebolo možné konštatovať ani neisté postavenie žalobcov, pretože ani prípadné určenie neplatnosti Dohody o vydaní a vyplnení blankozmenky č. 000143B/SB/07/061 a ani právneho úkonu zmenkového ručenia žalovaných 3/ a 4/, predsa nemá bezprostredný vplyv na právoplatnosť a vykonateľnosť zmenkového platobného rozkazu, ktorý bol vydaný na základe zmenky, na ktorej sú ako avalisti podpísaní žalovaní 3/ a 4, ktorí boli zmenkovým platobným rozkazom právoplatne zaviazaní. Odvolací súd len pripomína, že zmenka predstavuje cenný papier ako nesporný a abstraktný záväzok, ktorý z hľadiska platnosti musí obsahovať náležitosti stanovené zákonom, a to k momentu uplatnenia práva proti osobe, ktorá zmenku podpísala. Odvolací súd zdôraznil, že určením neplatnosti dohody o vyplňovacom práve, by sa vzťahy medzi účastníkmi definitívne nevyriešili, pretože žalovaný 2/ rade by bol naďalej oprávnený domáhať sa plnenia zo zmenky. Naliehavý právny záujem na určení je daný aj vtedy, ak je síce možné k zodpovedajúcej náprave dospieť aj inak, ale prostredníctvom určovacej žaloby možno dosiahnuť úpravu, ktorá odvráti prípadné budúce spory medzi účastníkmi. Žalobcami požadované určenie nemôže posilniť, či upevniť ich právne postavenie, a tiež priamo neprivodí následky, ktoré uvádzali žalobcovia. „...Preto aj na vedení sporu o tomto určení je na našej strane daný a preukázaný naliehavý právny záujem, pretože bez rozhodnutia o tejto veci na náš prospech by bolo i naďalej naše postavenie neisté a zmenu tohto stavu z dôvodu, že nie sme osobami s priamou účasťou vzťahu na zmenke, nie je možné dosiahnuť inak.“

16. Ohľadne odvolacej námietky spočívajúcej v nedostatočnom, nepresvedčivom odôvodnení poukazujúc zároveň i na Nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 241/07 z 18. septembra 2008 odvolací súd konštatoval, že napadnutý rozsudok okresného súdu v rovine odôvodnenia je koherentný so zákonnou úpravou a je z neho zrejmé, že okresný súd poskytol odpoveď na všetky kľúčové otázky sporu, a preto nebol priestor pre krajský súd na iný záver, ktorý bol samozrejme limitovaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcov, než aby napadnutý rozsudok okresného súdu v odvolacom konaní ako vecne správne rozhodnutie, napriek odvolacím námietkam žalobcov potvrdil podľa § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. Taktiež uviedol, že súd prvej inštancie sa dôsledne zaoberal aj Spoločným stanoviskom (8/2015) občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho kolégia

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa (ďalej aj len „Spoločné stanovisko“) a dospel k záveru, že nemohol konštatovať jej vplyv na žalobcami namietanú vecnú správnosť záverov súdu prvej inštancie, nakoľko s prihliadnutím na celé obsahové znenie Spoločného stanoviska, je zreteľné, že sa týka vecí návrhov s uplatneným právom zo zmenky, pričom navrhovateľ sa v nich domáha priznania nároku s poukazom na zmenku, ktorou odôvodňuje existenciu dlhu žalovaného a tiež podľa bodu 1. pre všetky dotknuté konania je z hľadiska právnej úpravy spoločné to, že návrhy boli uplatnené podľa Nariadenia a „na celé prebiehajúce konania sa aplikuje Nariadenie, ktoré je právnym predpisom EÚ s priamym účinkom“, ktoré skutočnosti nebolo možno stotožniť s prejednávanou vecou. Odvolací súd poukázal i na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/147/2011 z 25. apríla 2012, v zmysle ktorého odvolací súd, ktorý sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa, neporušil zákon, ak v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa a navyše tiež rozviedol vlastnú argumentáciu.

17. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa 1/ (ďalej aj „dovolatelka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodňovala s poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., nakoľko podľa nej napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, nakoľko dané rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky procesného (§ 137 písm. c/ C. s. p.), i hmotného práva (§ 3 ods. 1, § 39 a § 145 ods. 1 OZ). Za podstatné a kľúčové právne otázky, od vyriešenia ktorých podľa dovolateľky závisel predmetný spor označila nasledovné právne otázky:

1/ či za zistených jedinečných skutkových okolností tohto prípadu má manžel, v prípade, keď sa domáha na súde neplatnosti Dohody o vyplnení blankozmenky v časti prevzatia ručiteľského záväzku a zmenkového ručenia na zmenke, ak takýto záväzok na seba prevzal a zaviazal sa druhý manžel vtedy konajúci v bezprostrednej súvislosti v rámci podnikania právnickej osoby (ako jej konateľ), ak dôvodom tohto správania sa bolo zabezpečenie podmienok podnikania právnickej osoby - spoločnosti s ručením obmedzeným, vo výške 73 409,24 eur bez súhlasu druhého manžela podľa § 145 ods. 1 OZ a bez oznámenia tohto kroku druhému manželovi v zmysle etických noriem zákona o rodine, noriem daných všeobecnými predstavami o správnom konaní (dobré mravy spoločnosti), naliehavý právny záujem v zmysle § 137 písm. c/ C. s. p., na určení neplatnosti týchto úkonov,

2/ sú úkony prevzatia ručiteľského záväzku v Dohode o vyplnení blankozmenky a zmenkového ručenia na zmenke, pri záväzných právnych názoroch vyplývajúcich podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR pre všeobecné súdy z Nálezu ÚS SR sp. zn. I. ÚS 26/2010 z 8. decembra 2010, absolútne neplatné pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 v spojení s § 39 OZ (a)lebo relatívne neplatné pre rozpor s § 145 ods. 1 OZ v spojení s § 40a OZ v prípade, ak takéto záväzky prevezme na seba jeden z manžel v rámci podnikania právnickej osoby - s.r.o., ktorej je konateľom a spoločníkom na zabezpečenie jej chodu, pričom na toto ručenie ako fyzickej osoby vo výške viac ako 73 000,- eur neupozorní svojho druhého manžela a nevyžiada si vopred jeho súhlas, pričom takýmto konaním a záväzkom bezprostredne ohrozí bezpodielové spoluvlastníctvo (BSM), pretože veriteľ zo zmenky sa môže uspokojiť i z toho majetku, čo je druhý manžel povinný strpieť, zvlášť za situácie, že tento zaväzujúci sa manžel okrem majetku v BSM žiadny iný vlastný majetok, z ktorého by mohla byť uspokojená pohľadávka veriteľa nevlastní, a že takéto úkony si vymienila banka ako inštitúcia znala práva, podnikajúca najmä v tejto oblasti (zmenky) vybavená celým aparátom právnikom, pričom na tieto následky neupozorní ručiteľov - spotrebiteľov, a to jedine s cieľom vlastného prospechu, resp. ide v danom prípade nevyváženého pomeru účastníkov zmluvy, na základe ktorého jeden z manželov bez primeranej protihodnoty prevzal na seba neobvyčajne veľké riziko, zriekol sa všetkých ochranných ustanovení obsiahnutých v Občianskom zákonníku a zaručil sa za riziko z podnikania spoločnosti s ručením obmedzeným, z ktorej pojmovej definície je však takýto úkon a priori vylúčený, o rozpor s dobrými mravmi.

18. Ohľadne riešenia otázky jej naliehavého právneho záujmu dovolateľka v rámci tohto konania vyjadrila nesúhlas s právnym názorom súdov nižšej inštancie, podľa ktorého nie je daná jeho existencia na požadovanom určení, nakoľko splnenie povinnosti z právneho úkonu neplatnosti, ktorého sa domáha, je už jednak predmetom výkonu rozhodnutia dôvodiť, že k záväznosti podpisu zmenky, prípadne ručiteľského záväzku jej manželom sa nevyžaduje súhlas druhého z manželov odkazom na § 147 ods. 1 OZ, podľa ktorého pohľadávka len jedného z manželov, ktorá vznikla za trvania manželstva, môže byť

pri výkone rozhodnutia uspokojená i z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Podľa názoru dovolateľky rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obo/16/2009 zo dňa 26. novembra 2009, na ktoré odkazovali sudy nižšej inštancie, treba považovať za prekonané, a to vo vzťahu k Nálezu ÚS SR pod sp. zn. I. ÚS 26/2010 z 8. decembra 2010. Bolo nesprávne zo strany odvolacieho súdu, keď poprel jeho aplikáciu na daný prípad (viď bod 58. a 59. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia). Ústavný súd v rámci svojho rozhodnutia dospel k nasledovnému právnomu názoru, že „pri interpretácii ustanovenia § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka sudy nemôžu vychádzať len z bezprostredného (priameho) vzťahu k spoločným veciam, ale musia zohľadniť aj možné právne účinky konkrétneho právneho úkonu vo sfére spoločných vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Ak spoločník bez súhlasu svojho manžela dohodou s veriteľom pristúpi k záväzku spoločnosti, s cieľom stať sa nerozdielnym spoludlžníkom, možno takéto jeho konanie považovať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi“. Dovolaťka sa v plnom rozsahu stotožnila s právnym názorom vyjadreným Ústavným súdom Slovenskej republiky vo vyššie uvedenom rozhodnutí. Podľa nej sudy nižšej inštancie ignorovali právny záver vyjadrený v rozhodnutí Ústavného súdu SR, ktorý je možno aplikovať v tomto prípade poukazujúc zároveň na to, že podľa nej sudy:

- a/ nepovažovali prevzatie ručenia za úkon týkajúci sa spoločných vecí,
- b/ neskúmali rozpor s namietanými dobrými mravmi pri zohľadnení spôsobu podnikania druhého manžela,
- c/ sudy mali preukázané, že žalovaní 3/ a 4/ sami ako výluční vlastníci nevlastnia žiadny relevantný majetok mimo masy majetku BSM, z ktorého by mohla byť uspokojená pohľadávka banky,
- c/ zvolili jasne nesprávny a formalistický výklad bez zreteľa a na účel právnej normy (§ 145 ods. 1 a § 3 ods. 1 § 39 OZ). Vzhľadom na vyššie uvedené podľa dovolateľky ňou uvedená prvá právna otázka nebola doposiaľ riešená dovolacím súdom, pričom právny názor bol vyslovený len Ústavným súdom SR, ktorý sa však nepovažuje za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Rovnako argumentácia súdov nižšej inštancie ohľadne aplikácie rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 3Obo/16/2009 a odmietnutie prihliadnutia, resp. zväženia neskoršieho rozhodnutia Ústavného súdu SR, je podľa dovolateľky prekonaná a protiústavná.

19. V súvislosti s druhou nastolenou právnou otázkou týkajúcej sa rozporu dobrých mravov bolo dovolateľkou v rámci dovolania poukázané na všeobecnú definíciu dobrých mravov, podľa ktorej k rozporu s dobrými mravmi dochádza vtedy, keď sa obsah právneho úkonu ocitne v rozpore so všeobecnou uznávanou mienkou, ktorá je určujúcim kritériom, pričom predmetný rozpor je potrebné posudzovať v každom prípade individuálne s prihliadnutím na konkrétne okolnosti strán v konkrétnom čase. Dovolaťka Dohodu o vyplnení zmenky a následne vystavenú zmenku považuje za absolútne neplatnú podľa § 39 a § 3 OZ práve pre rozpor s dobrými mravmi, ako aj preto, že svojím obsahom a účelom odporujú zákonu. Samotná zmenka aj pre rozpor s § 54 ods. 1 druhá veta OZ. Konanie žalovaného 3/ a 4/, ktorí, či už vedome alebo nevedome zatajili vykonanie právneho úkonu - podpísanie Dohody, čím nekonali nielen v rozpore so zásadami hospodárenia v BSM vyjadrenými v § 145 ods. 1 OZ, ale jednoznačne a zásadným spôsobom takto konali aj v rozpore s dobrými mravmi, ktorých uplatňovanie v manželskom zväzku predpokladajú základné zásady vyjadrené v § 18 a § 19 Zákona o rodine. Súdom bolo vytknuté, že pri takej intenzite konania žalovaného 2/, 3/ a 4/, boli povinné z úradnej povinnosti prihliadnuť na právny úkon, ktorý sa javí ako zjavne absolútne neplatný od počiatku. Sudy potom pochybili, ak pri zistení týchto skutočností a preskúšaní právneho úkonu a miere intenzity konania jeho účastníkov na neprospech žalobcov 1/ a 2/ nekonali ex offio vo vzťahu k vyhodnoteniu tohto právneho úkonu ako absolútne neplatného argumentujúc zároveň i Ústavným súdom SR, ktorý zhodnotil, že podľa neho ide nielen o relatívne neplatný, ale aj absolútne neplatný právny úkon priečiaci sa účelu § 145 ods. 1 OZ. Tvrdenie konajúcich súdov ohľadne toho, že v danej veci nie je daný jej naliehavý právny záujem na veci, pretože zmenka je platná a zmenkový rozkaz zmenky právoplatný a vykonateľný, označila za nesprávne. Uviedla, že výrokom žaloby sa ohľadom pripojenia ručiteľského žalovaných 3/ a 4/ na zmenku sa nedomáha neplatnosti zmenky ako takej, ale len určenia neplatnosti tohto právneho úkonu - prejavu vôle ručiteľov smerujúci k vzniku ich povinností z toho plynúcich. Podanie žaloby považuje za opodstatnené, nakoľko prejednávacia vec nie je vo vzťahu k významu potreby dovolania sa súdnej ochrany banálnou z dôvodu, že sa jedná o pohľadávku vo výške 112 249,21 eur a jej vymoženie vo vzťahu k majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov je

likvidačné. Opodstatnenie jej právneho záujmu dôvodila potrebou generálnej ochrany jej ako žalobcu 1/ a zároveň žalobcu 2/ pred možným použitím súdneho rozhodnutia žalovaného 1/, či už ako exekučného titulu na vymożenie práva ale použiteľného vo vzťahu k iným jej právnym úkonom. Záverom bolo poukázané na vedené súdne konanie pod sp. zn. 17C/256/2011, ktorého predmetom je odporovateľnosť právneho úkonu - darovacej zmluvy, kde na strane žalovaných vystupujú deti dovolateľky a žalovaného 3/ v dôsledku darovania majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Zároveň zopakovala, že nemá žiadny iný právny prostriedok, keďže nebola účastníkom Dohody, zmenkovým ručiteľom, účastníkom konania o zaplatenie zo zmenky a ani povinná v exekúcii, ako zabrániť absolútne neprijateľným a likvidačným následkom na jej majetok a jej rodiny.

20. Na základe vyššie uvedeného dovolateľka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

21. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že podľa neho podané dovolanie nie je prípustné, nakoľko smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, pri ktorom jeho rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá už v minulosti bola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená dôvodiac rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo/16/2009 zo dňa 26. novembra 2009. Žalovaný 2/ poprel akúkoľvek podobnosť, či dokonca analógiu prípadu porovnávaného v tomto konaní s prípadom prejednávaným v Náleze ÚS SR, na ktorý dovolateľka v tomto smere odkazuje. Podľa neho nie je možné závery citovaného Nálezu aplikovať na predmetnú vec, nakoľko sa jedná o odlišné skutkové okolnosti posudzovaného prípadu v rámci konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky (prístupenie fyzickej osoby k záväzku právnickej osoby) a konania č. 20CbZm/4/2013 (ručenie). Taktiež mal za to, že súdy nižšej inštancie správne rozhodli, keď dospeli k záveru ohľadne neosvedčenia naliehavého právneho záujmu zo strany žalobcov. Čo sa týka otázky dobrých mravov, podľa žalovaného 2/ sa práve dovolateľka so svojím manželom dopustila konania, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko spolu s manželom bez problémov a námietok prijala úver poskytnutý ním ako žalovaným 2/ za vopred dohodnutých podmienok, avšak keď už malo prísť k splneniu ich zmluvných povinností, začali konať spôsobom smerujúceho k napádaniu platnosti právnych úkonov.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade s ust. § 429 ods. 1 C. s. p. skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p. veta pred bodkočiarkou), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože nie je prípustné.

23. Podľa § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

24. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p., dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

25. Podľa § 432 ods. 1 a 2 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

26. Podľa § 440 C. s. p. dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní.

27. Nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p., je konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa odvolací súd riešil nesprávne.

28. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 C. s. p., musí ísť - okrem vyššie uvedených podmienok - predovšetkým o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (viď uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 z 26. februára 2010).

29. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. predpokladá, že právnou otázkou dovolací súd doposiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita takúto otázku (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí) vyriešil. Zároveň, právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie a ani akademické otázky, ktoré nemajú súvis s rozhodovaným sporom. Pre posúdenie, či ide o právnou otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a teda aj pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale výlučne záver súdu rozhodujúceho o jej dovolaní (porovnaj tiež uznesenie NS SR sp. zn. 3Obdo/28/2018 zo dňa 16. augusta 2018).

30. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 C. s. p.); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 C. s. p. je irelevantná.

31. Z dovolania vyplýva, že žalobkyňa 1/ pre prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. považovala za relevantné a pre rozhodnutie podstatné dve otázky (bližšie špecifikované v bodoch 17. až 19.), ktoré podľa nej v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu neboli ešte vyriešené.

32. Otázku č. 1 dovolateľka sformulovala v jednej vete tak, že žiada zodpovedať, „či za zistených jedinečných skutkových okolností tohto prípadu má manžel, v prípade keď sa domáha na súde neplatnosti Dohody o vyplnení blankozmenky v časti prevzatia ručiteľského záväzku a zmenkového ručenia na zmenke, ak takýto záväzok na seba prevzal a zaviazal sa druhý manžel vtedy konajúci v bezprostrednej súvislosti v rámci podnikania právnickej osoby (ako jej konateľ), ak dôvodom tohto správania sa bolo zabezpečenie podmienok podnikania právnickej osoby - spoločnosti s ručením obmedzeným, vo výške 73.409,24 eura bez súhlasu druhého manžela podľa § 145 ods. 1 OZ a bez oznámenia toto kroku druhému manželovi v zmysle etických noriem zákona o rodine, noriem daných všeobecnými predstavami o správnom konaní (dobré mravy spoločnosti), naliehavý právny záujem v zmysle § 137 písm. c/ CSP, na určení neplatnosti týchto úkonov?“ V ďalšom texte dovolania svoju podstatnú argumentáciu založila najmä na rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 26/2010 z 8. decembra 2010 argumentujúc tým, že „pri interpretácii ustanovenia § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka súdy nemôžu vychádzať len z bezprostredného (priameho) vzťahu k spoločným veciam, ale musia zohľadniť aj možné právne účinky konkrétneho právneho úkonu vo sfére spoločných

vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Ak spoločník bez súhlasu svojho manžela dohodou s veriteľom pristúpi k záväzku spoločnosti, s cieľom stať sa nerozdielnym spoludlžníkom, možno takéto jeho konanie považovať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi“. Podľa nej bolo zo strany súdov nižšej inštalácie nesprávne, keď ignorovali vyššie uvedený nález Ústavného súdu Slovenskej republiky. V dôsledku uvedeného poprela právny názor, ku ktorému dospeli súdy nižšej inštalácie spočívajúceho v neexistencii naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, nakoľko splnenie povinnosti z právneho úkonu - neplatnosti, ktorého sa žalobkyňa domáha, je už predmetom výkonu rozhodnutia s doplnením, že k záväznosti podpisu zmenky, prípadne ručiteľského záväzku jej manželom nebol potrebný súhlas druhého z manželov dôvodiť § 147 ods. 1 OZ.

33. Podľa § 145 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“) bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný.

34. Podľa § 147 ods. 1 OZ pohľadávka veriteľa len jedného z manželov, ktorá vznikla za trvania manželstva, môže byť pri výkone rozhodnutia uspokojená i z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

35. Podľa § 147 ods. 2 OZ to neplatí, ak ide o pohľadávku veriteľa jedného z manželov, ktorí sa dohodli podľa ustanovení § 143a, pokiaľ táto pohľadávka vznikla pri používaní majetku, ktorý nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

36. Podľa § 148a ods. 1 OZ na použitie majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov potrebuje podnikateľ pri začatí podnikania súhlas druhého manžela. Na ďalšie právne úkony súvisiace s podnikaním už súhlas druhého manžela nepotrebuje.

37. Podľa § 135 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok (ďalej ako „EP“) do vydania poverenia na vykonanie exekúcie je účastníkom konania oprávnený. Po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie sú účastníkmi konania oprávnený a povinný; iné osoby sú účastníkmi len tej časti konania, v ktorej im toto postavenie priznáva tento zákon. Ak súd rozhoduje o trovách exekútora, účastníkom konania je aj exekútor. Účastníkom konania je aj manžel povinného alebo bývalý manžel povinného, ak sa exekúcia vykonáva postihnutím majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov (2). Ak exekútor určil spôsob vykonania exekúcie postihnutím majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, neskoršie vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov nemá právne účinky voči oprávnenému (3). Ak zo zápisu v osobitnom registri, pri ktorom sa predpokladá, že údaje v ňom sú záväzné, vyplýva, že v exekúcii sa postihuje majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, koná sa vo vzťahu k postihovanému majetku s bezpodielovým spoluvlastníkom v rozsahu, v ktorom sa koná s povinným. V ostatných prípadoch sa koná s bezpodielovým spoluvlastníkom v rozsahu, v ktorom sa koná s povinným odvtedy, odkedy sa osvedčí, že ide o majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov (4).

38. Podľa § 37 ods. 2 EP (účinného do 31. marca 2017, teraz § 35 ods. 2 EP) ak sú exekúciou postihnuté veci v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, účastníkom konania, ak ide o tieto veci, je aj manžel povinného, ak do začatia exekučného konania nedošlo k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva dohodou alebo súdnym rozhodnutím.

39. Podľa § 50 ods. 1 EP (účinného do 31. marca 2017) povinný môže vzniesť u exekútora povereného vykonaním exekúcie do 14 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie námietky proti exekúcii, ak po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo bránia jeho vymáhateľnosti, alebo ak sú tu iné dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná. To isté platí, ak sa namieta, že oprávnený alebo povinný nie sú právny nástupcami osoby uvedenej v exekučnom titule. Námietky musia byť odôvodnené a na dodatočne uvedené dôvody sa neprihliadne. Ak po podaní námietok exekútor upustil od vykonania exekúcie (§ 46), o námietkach netreba rozhodnúť.

40. Podľa § 55 ods. 1 EP (účinného do 31. marca 2017, teraz § 44 EP) právo na vec, ktoré neprípúšťa exekúciu, môže tretia osoba uplatniť voči oprávnenému na súde žalobou na vylúčenie veci z exekúcie podľa Civilného sporového poriadku .

41. Dovolací súd v prvom rade posudzoval, či dovolateľkou nastolená prvá otázka v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. spĺňa podmienku jej prípustnosti, ktorú má na mysli dané ustanovenie C. s. p., a to najmä, či bolo zo strany dovolateľky poukázané na právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne; ďalej, či konkretizovala, ako podľa jej názoru mal odvolací súd konkrétnu právnu otázku správne vyriešiť a označiť právnu otázku (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie.

42. Podľa názoru dovolacieho súdu, kľúčovou otázkou, od ktorej riešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu bola otázka osvedčenia naliehavého právneho záujmu zo strany žalobcov. Dovolaťka zastáva názor, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti Dohody o vyplnení blankozmenky v časti prevzatia ručiteľského záväzku a zmenkového ručenia na zmenke žalovaným 3/ a žalovaným 4/ je daný, nakoľko jej manžel ako žalovaný 3/ postupoval v rozpore s § 145 ods. 1 OZ, teda bez jej súhlasu zrealizoval právny úkon, a to prevzatie ručiteľského záväzku za právnickú osobu, v ktorej vykonával funkciu štatutárneho orgánu, pričom uvedené malo/má zasiahnuť do ich majetkovej sféry bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a to poukazom na exekučné konanie sp. zn. EX 1291/2011, ktorého podľa jej tvrdenia, nie je účastníčkou a v rámci ktorého sú exekúciou postihnuté veci patriace do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

43. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetom tohto sporu je určovacia žaloba, na základe ktorej sa žalobcovia domáhajú určenia neplatnosti právnych úkonov, a to Dohody o vyplnení blankozmenky v časti prevzatia ručiteľského záväzku a úkonu zmenkového ručenia na zmenke žalovaným 3/ a žalovaným 4/.

44. Podľa § 80 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ustanovenie platné v čase podania žaloby) návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä:

- a) o osobnom stave (o rozvoze, o neplatnosti manželstva, o určení, či tu manželstvo je alebo nie je, o určení rodičovstva, o osvojení, o spôsobilosti na právne úkony, o vyhlásení za mŕtveho);
- b) o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva;
- c) o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

45. Podľa § 137 C. s. p. (ustanovenie platné v čase rozhodovania súdu prvej inštancie) žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o: a/ splnení povinnosti, b/ nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c/ určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d/ určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

46. Právna úprava určovacích žalôb je obsiahnutá v ustanovení § 137 C. s. p., ktoré obsahuje demonštratívny výpočet druhov žalôb, pričom doterajšiu právnu úpravu (§ 80 O. s. p.) pomerne výrazne modifikovalo. Určovacie žaloby sú subsumované pod písm. c/ a d/ C. s. p. Rozlišujú sa klasické určovacie žaloby na určenie, či tu právo je alebo nie je (napr. vlastnícke právo, užívacie právo a pod.). Pri tomto type žaloby je procesnou podmienkou jej prípustnosti preukázanie naliehavého právneho záujmu, ktorého obsah a význam je v súdnej praxi pomerne ustálený (napr. tento naliehavý právny záujem je daný vždy, ak ide o určenie vlastníctva k nehnuteľnosti, pretože určovací rozsudok je v danom prípade spôsobilou verejnou listinou na zmenu zápisu v katastri nehnuteľností, a teda na zosúladienie skutočného právneho stavu zo zapísaným stavom). C. s. p. zároveň výslovne upravuje, že naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu (napr. dedičský spor podľa § 194 CMP; § 16c ods. 2 zákona č. 543/2007 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka - žaloba o určenie užívacieho práva k pôde z dôvodu spornosti užívacieho práva medzi viacerými žiadateľmi o podporu, bez ktorej nemožno obnoviť

konanie o priznaní podpory). Ďalej podľa § 137 písm. d/ C. s. p. sa rozpoznávajú špeciálne určovacie žaloby. Jedná sa o žalobu na určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z právneho predpisu (napr. neplatnosť dobrovoľnej dražby, neplatnosť skončenia pracovného pomeru, neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia, žaloba o určenie doby plnenia podľa § 564 OZ a pod.).

47. V prípade určovacej žaloby povinnosťou súdu je skúmať existenciu naliehavého právneho záujmu z úradnej povinnosti ako splnenie podmienky jej prípustnosti. Naliehavý právny záujem na určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, je daný najmä tam, kde by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu, alebo kde by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým. Bez toho, aby existoval naliehavý právny záujem nie je možné rozhodnúť v prospech žalobcu. V tomto ohľade sa už vyjadril aj Ústavný súd SR v uznesení zo dňa 6. októbra 2017, sp. zn. II. ÚS 590/2017, ktorý v jeho odôvodnení uvádza: „Ak všeobecné sudy postupujú tak, že rozhodnú o vecnej opodstatnenosti určovacej žaloby bez toho, aby dospeli k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu, porušia tým základné právo na súdnu ochranu ďalšieho účastníka konania.“ Z uvedeného rozhodnutia Ústavného súdu SR jednoznačne vyplýva, že predpokladom rozhodnutia súdu o určovacej žalobe je preukázanie existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu na tomto určení. Samotná dôvodnosť skutkových a právnych tvrdení žalobcu v merite veci bez preukázania naliehavého právneho záujmu na určení (ne)existencie práva pre úspech v spore nestačí. Uvedené platilo aj pri predchádzajúcej procesnoprávnej úprave v § 80 O. s. p.

48. Ako bolo uvedené vyššie naliehavý právny záujem na určení toho, či tu právo je alebo nie je, je daný iba vtedy, ak by bez takéhoto určenia bolo žalobcov právo ohrozené alebo by sa jeho právne postavenie stalo neistým, a to za predpokladu, že toto ohrozenie alebo túto neistotu možno odstrániť rozhodnutím súdu. Aby sme mohli tvrdiť, že právny záujem je naliehavý, musí vykazovať dostatočnú intenzitu. Naliehavosť spočíva v skutočnosti, že rozhodnutie súdu je pre žalobcu užitočné podstatným spôsobom. Právny záujem však naliehavý nie je, ak sa žalobca môže domáhať svojho práva prostredníctvom iných prostriedkov ochrany práva. Určovacia žaloba je zvyčajne prípustná vtedy, ak sa ňou odstraňuje spornosť vzťahu účastníkov a predchádza vzniku ďalších sporov, prípadne, ak sa vytvára pevný základ právneho vzťahu medzi nimi. Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti takejto žaloby, musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov. O vecnej opodstatnenosti žaloby môžu sudy rozhodovať až po zistení, že naliehavý právny záujem je daný.

49. Z rozhodnutí súdov nižšej inštancie vyplýva, že sa primárne zaoberali podmienkou prípustnosti určovacej žaloby, a to, či v danom prípade je zo strany žalobcov preukázaná existencia naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti Dohody o vyplnení blankozmenky v časti prevzatia ručiteľského záväzku a na určení neplatnosti zmenkového ručenia na zmenke žalovaným 3/ a žalovaným 4/, pričom dospeli k záveru, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení nie je daný. Kľúčovou otázkou, od ktorej riešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, teda bola otázka preukázania naliehavého právneho záujmu zo strany žalobcov (teda i dovolateľky). Dovolací súd sa stotožňuje s právnym záverom odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie o neexistencii naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Oba sudy nižšej inštancie správne interpretovali a aplikovali ustanovenie § 137 písm. c/ C. s. p. na predmetný prípad, pričom zároveň neopomenuli ani ustanovenie § 80 O. s. p., ktoré bolo platné a účinné v čase podania predmetnej žaloby. Správne konali, ak skúmali základnú podmienku úspešnosti určovacej žaloby - preukázanie existencie naliehavého právneho záujmu, ktorý musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov. Sudy nižšej inštancie, na základe vykonaného dokazovania a zohľadnenia všetkých relevantných okolností súdnej veci dospeli k jednotnému záveru ohľadne nepreukázania naliehavého právneho záujmu, pričom vychádzali z individuálnych okolností prejednávanej veci. Bolo nimi poukázané na exekučné konanie vedené súdnym exekútorom JUDr. Vladimírom Sucháčkom sp. zn. EX 1291/11 (na exekučnom Okresnom súde Čadca je konanie vedené pod sp. zn. 11Er/1067/2011), na základe exekučného titulu - právoplatného zmenkového platobného rozkazu voči žalovaným 3/ a 4/, odôvodňujúc nepreukázanie naliehavého právneho záujmu práve tým, že učením neplatnosti dohody o vyplňovacom práve, by sa

vzťahy medzi účastníkmi definitívne nevyriešili, pretože žalovaný 2/ by bol naďalej oprávnený domáhať sa plnenia zo zmenky. Zmenka je druh cenného papiera, ktorý predstavuje nesporný a abstraktný záväzok, ktorý z hľadiska platnosti musí obsahovať náležitosti stanovené zákonom, a to k momentu uplatnenia práva proti osobe, ktorá zmenku podpísala, pričom z formálnej zmenky môže majiteľ zmenky uplatňovať svoje zmenkové práva v zmysle zákona a zmenkový dlžník sa brániť námietkami v zmysle zákona zmenkového a šekového. Odvolací súd v dôsledku toho konštatoval, „že žalobcami požadované určenie nemôže posilniť či upevniť ich právne postavenie a tiež priamo neprivodí následky, ktoré uvádzali žalobcovia“. Dovolací súd upozorňuje, že o vecnej opodstatnenosti žaloby môžu súdy rozhodovať až po zistení, že naliehavý právny záujem je daný. Ak odvolací súd v rámci svojho rozhodnutia dospel k nasledovnému záveru, že „určením neplatnosti dohody o vyplňovacom práve, by sa vzťahy medzi účastníkmi definitívne nevyriešili, pretože žalovaný v 2/ rade by bol naďalej oprávnený domáhať sa plnenia zo zmenky, teda žalobcami požadované určenie nemôže posilniť či upevniť ich právne postavenie a tiež priamo neprivodí následky, ktoré uvádzali žalobcovia“, podľa dovolacieho súdu dospel k správne právnemu názoru ohľadne posúdenia naliehavého právneho záujmu a ďalej do merita veci nemohol ísť. Správne postupoval, keď neuznal za dostačujúce pre konštatáciu existencie naliehavosti právneho záujmu tvrdenie žalobcov, že „bez rozhodnutia o tejto veci na náš prospech by bolo i naďalej naše postavenie neisté a zmenu tohto stavu z dôvodu, že nie sme osobami s priamou účasťou vzťahu na zmenke, nie je možné dosiahnuť inak“ a tvrdenie, že „nie sú účastníkmi exekučného konania“. Dovolací súd len dodáva, že právny záujem naliehavý nie je, ak sa žalobca môže domáhať svojho práva prostredníctvom iných prostriedkov ochrany práva. V danom prípade pozornosti dovolacieho súdu neušla skutočnosť, že dovolateľka nesprávne argumentovala, ak uviedla, „že nemá/nemala žiadny iný právny prostriedok, nakoľko nebola účastníkom exekučného konania vedeného pod sp. zn. 11Er/1067/2011, ktorým by zabránila likvidačným dopadom na majetok patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva manželov“. Jej tvrdenie vylučuje znenie ustanovenia § 37 ods. 2 EP (účinného do 31. marca 2017), podľa ktorého účastníkom exekučného konania je aj manžel povinného, ak sú exekúciou postihnuté veci v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov a do začatia exekučného konania nedošlo k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva dohodou alebo súdnym rozhodnutím. Taktiež podľa § 55 ods. 1 EP (účinného do 31. marca 2017) mohla podať žalobu o vylúčenie veci z exekúcie podľa C. s. p. V tejto súvislosti dovolací súd ešte zdôrazňuje, že v čase podania tejto určovacej žaloby (7. júna 2012) už prebiehalo vyššie uvedené exekučné konanie (sp. zn. 11Er/1067/2011). V dôsledku uvedeného súdy nižšej inštancie dospel k správne právnemu názoru ohľadne nepreukázania naliehavého právneho záujmu.

50. Dovolací súd ďalej uvádza, že dovolateľka väčšinu svojej argumentácie postavila na právnom názore vysloveného v Náleze ÚS SR sp. zn. I. ÚS 26/2010 z 8. decembra 2010 spočívajúceho v tom, že „pri interpretácii ustanovenia § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka súdy nemôžu vychádzať len z bezprostredného (priameho) vzťahu k spoločným veciam, ale musia zohľadniť aj možné právne účinky konkrétneho právneho úkonu vo sfére spoločných vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Ak spoločník bez súhlasu svojho manžela dohodou s veriteľom pristúpi k záväzku spoločnosti, s cieľom stať sa nerozdielnym spoludlžníkom, možno takéto jeho konanie považovať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi“, na základe ktorého popierala právny názor, ku ktorému dospel súd nižšej inštancie spočívajúceho v neexistencii naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Z uvedeného Nálezu ÚS SR nevyplýva, že sa súd nemá zaoberať prioritne otázkou naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení neplatnosti právnych úkonov jedného z manželov, teda argumentačne sa ním nedajú spochybniť právne závery súdov v tejto veci. Otázkou interpretácie § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj posúdením platnosti úkonov jedného z manželov otázkou, či bol alebo nebol potrebný súhlas druhého manžela alebo či nedošlo ku konaniu v rozpore s dobrými mravmi, sa v tejto veci mohli súdy zaoberať až po kladnom vyriešení otázky naliehavosti právneho záujmu na požadovanom určení.

51. Do rovnakej kategórie patrí aj argumentácia dovolateľky, ktorú podporila právnym záverom vysloveným v Náleze ÚS SR republiky sp. zn. I. ÚS 26/2010, že „prevzatie zmenkového ručiteľského vyhlásenia len jedným z manželov a bez vedomia a súhlasu druhého manžela je vždy právnym úkonom majúcim vplyv na spoločné veci patriace do BSM v prípade, ak je individuálny záväzok manžela, ktorý

prevzal zmenkový ručiteľský záväzok vymáhaný exekúciou vedenou na spoločný majetok oboch manželov tvoriaci ich bezpodielové spoluvlastníctvo a z toho plynúc je naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právnych úkonov daný“. Z nálezu však uvedené v celom rozsahu a bez ďalšieho nevyplýva. Ústavný súd otázku naliehavosti právneho záujmu v danom prípade neriešil, ale riešil otázku interpretácie § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení musí byť zistený a preukázaný, aby súdy mohli ďalej v merite veci skúmať, či napadnutý právny úkon je platný alebo neplatný a v rámci nej riešiť aj interpretáciu § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka (či bol potrebný súhlas druhého manžela k napadnutému úkonu alebo nie, teda či išlo o bežnú vec týkajúcu sa spoločných vecí alebo nie...). Dovolací súd konštatuje, že zo strany dovolateľky došlo k zjavne nesprávnemu výkladu vyššie uvedeného rozhodnutia Ústavného súdu, nakoľko citovaný nálež Ústavného súdu SR nevyklúčil správnosť, resp. nesprávnosť doterajšej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vo vzťahu k aplikácii § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ale uviedol, že najvyšší súd, ak sa nechcel odkloniť od doterajšej praxe, mal skúmať konkrétny právny úkon cez prizmu dobrých mravov, t. j. s poukazom na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka. Ďalej opätovne dovolací súd poukazuje na to, že v tomto prípade súdy prvej nižšej inštancie prvotne skúmali splnenie podmienky preukázania existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, pričom v dôsledku jeho nepreukázania, žalobu o určení neplatnosti právnych úkonov, a to Dohody o vyplnení blankozmenky v časti prevzatia ručiteľského záväzku a zmenkového ručenia na zmenke žalovaným 3/ a žalovaným 4/, vecne ani neprejednali, nakoľko o vecnej opodstatnenosti žaloby môžu rozhodovať až po zistení, že naliehavý právny záujem je daný. Lenže otázka dovolateľky je naformulovaná tým spôsobom, ktorým zahŕňa aj vecné prejednanie sporu narážajúc tým na aplikáciu § 145 ods. 1 OZ, požadujúc tým právne posúdenie platnosti/neplatnosti ňou uvedených právnych úkonov, čo je však predmetom samotnej určovacej žaloby za predpokladu preukázania existencie naliehavého právneho záujmu a posúdenie prípadných skutkových zistení vo veci (tieto dovolací súd nemôže prehodnocovať). Dovolací súd navyše ako obiter dictum v tejto súvislosti poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. júla 2022, sp. zn. 4Cdo/197/2021, ktorý sa v podstatnej miere v rámci svojho rozhodnutia venoval otázke posúdenia bežnej veci v zmysle ustanovenia § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to aj v súvislosti dovolateľkou spomenutým Nálezom ÚS SR vo veci sp. zn. I. ÚS 26/2010. Najvyšší súd uviedol, že „názor zaujatý v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. I. ÚS 26/2010 v rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu až na jednu výnimku (rozhodnutie sp. zn. 6Cdo/88/2011) sa výraznejšie nepresadil (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 23. apríla 2020 sp. zn. 5Cdo/148/2017). Súčasná platná právna úprava pripúšťa, že ktorýkoľvek z manželov je oprávnený v sfére mimo spoločných vecí prevziať na seba samostatné záväzky, t. j. zaväzovať sa v rámci občianskoprávnych alebo obchodnoprávnych vzťahov, a to bez toho, aby takéto právne úkony bolo možné považovať za relatívne neplatné a tiež pre prípad nedobrovoľného splnenia samostatného záväzku jedného z manželov možnosť uspokojenia i z majetku patriaceho do BSM, ku ktorému má druhý manžel ideálny podiel, a to v závislosti od skutočnosti, či výlučný majetok dlžníka bude postačujúci pre uspokojenie veriteľa. Ak právna úprava vo svojej podstate je neznesiteľná, nemožno sa od nej odkláňať len preto, že v istej oblasti vyvoláva nespravodlivosť. Úprava bezpodielového spoluvlastníctva manželov obsiahnutá v § 143 a nasl. Občianskeho zákonníka z hľadiska účelu zákona nesmeruje k ochrane spoločného majetku pred sekundárnymi dopadmi úkonov jedného z manželov. Inak by zákonodarcia nemohol v § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka zakotviť možnosť, aby sa pohľadávka veriteľa len jedného z manželov mohla pri výkone rozhodnutia uspokojiť z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov; ak by snaha o ochranu spoločného majetku, napr. aj z dôvodu extrémnej nespravodlivosti existovala § 147 ods. 1 by ju znegoval. Inak povedané ustanovenie § 147 Občianskeho zákonníka priamo pamätá aj na pohľadávky len proti jednému z manželov a pre tento prípad pripúšťa ich uspokojenie aj zo spoločného majetku.“.

52. Vzhľadom na vyššie uvedené, dovolací súd konštatuje, že otázka, ktorú naformulovala dovolateľka vo vzťahu k preukázaniu naliehavého právneho záujmu poukazujúc na uzatvorenie Dohody o vyplnení blankozmenky v časti prevzatia ručiteľského záväzku a zmenkového ručenia na zmenke žalovaným 3/, je pre prípustnosť a dôvodnosť dovolania právne irelevantná, nakoľko preukázanie naliehavého právneho záujmu je založené na skutkovom zistení súdu z vykonaného dokazovania, ktoré ale dovolací súd nie je oprávnený v zmysle § 442 C. s. p. posudzovať. V dôsledku uvedeného dovolací súd musí vo vzťahu k

prvej nastolenej otázke uvedenej dovolateľkou konštatovať neprípustnosť dovolania v tejto časti podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., nakoľko má dovolací súd za nepochybné, že dovolateľka dovolací dôvod nevymedžila spôsobom uvedeným v § 431 ods. 2, resp. § 432 ods. 2 C. s. p. Dovolací súd preto dovolanie podľa § 447 písm. c/ C. s. p. v časti prvej otázky odmietol, a to bez toho, aby sa zaoberal otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

53. Ďalšia právna otázka, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu nebola ešte podľa dovolateľky vyriešená sa týkala toho, či úkony prevzatia ručiteľského záväzku v Dohode o vyplnení blankozmenky a zmenkového ručenia na zmenke sú, pri záväzných právnych názoroch vyplývajúcich podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR pre všeobecné súdy z Nálezu ÚS SR sp. zn. I. ÚS/26/2010 z 8. decembra 2010, absolútne neplatné pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 v spojení s § 39 OZ alebo relatívne neplatné pre rozpor s § 145 ods. 1 OZ v spojení s § 40a OZ v prípade, ak takéto záväzky prevezme na seba jeden z manžel v rámci podnikania právnickej osoby - s.r.o., ktorej je konateľom a spoločníkom, bez súhlasu druhého manžela s tým, že daná pohľadávka jedného z manželov môže byť pri výkone rozhodnutia uspokojená i z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

54. Dovolací súd uvádza, že dobrými mravmi sa rozumie súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji preukazujú istú nemennosť, vystihujú podstatné historické tendencie, sú akceptované rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem správania. Rozpor s dobrými mravmi spočíva v tom, že výkon práva sa prieči spoločensky uznávaným názorom, ktoré vo vzájomných vzťahoch určujú, aký má byť obsah ich konania, aby bol súladný so všeobecnými zásadami spoločnosti. Vo všeobecnosti ide o prípad konania v rozpore s dobrými mravmi vtedy, keď konajúci síce formálne postupuje v medziach svojho práva, ale realizáciou tohto práva sleduje poškodenie druhého účastníka právneho vzťahu. V takom prípade síce ide o výkon práva, avšak výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, pre ktorý je typické, že konajúcemu v skutočnosti nejde o dosiahnutie cieľov, ktoré právo s takým konaním spája, ale mu ide o to, aby vedľajšie účinky jeho konania viedli k stavu jemu vyhovujúcemu, avšak poškodzujúcemu druhú stranu. Taký výkon práva, i keď je so zákonom formálne v súlade, je v skutočnosti výkonom práva iba zdanlivým, lebo jeho účelom nie je vykonať (svoje) právo, ale poškodiť právo (niekoho iného). Akého konania sa určitá osoba dopustila, je predmetom dokatovania a zisťovania skutkového stavu vo veci, čo patrí do kompetencie súdov prvej a druhej inštancie (za určených procesnoprávných podmienok).

55. Ohľadne druhej nastolenej otázky súvisiacej s rozporom s dobrými mravmi dovolací súd konštatuje, že rovnako ako prvá otázka, tak aj druhá otázka nenapĺňa atribúty právnej otázky majúcej na mysli podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Preto aj v tejto časti dovolací súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ C. s. p. Druhá otázka v dovolaní je založená na skúmaní skutkových okolností, a to v spojitosti s určením neplatnosti/platnosti právnych úkonov dôvodiac § 145 ods. 1 OZ v spojení s § 40a OZ, či § 3 ods. 1 v spojení s § 39 OZ. Ohľadne otázky neplatnosti dovolací súd opakovane zdôrazňuje, že odvolací súd, či súd prvej inštancie sa zaoberali základnou podmienkou úspešnosti určovacej žaloby, ktorou je skúmanie naliehavého právneho záujmu podľa § 137 písm. c/ C. s. p., pričom sa nevenovali vecnej stránke rozhodovanej veci z dôvodu, že nezistili preukázanie naliehavosti právneho záujmu zo strany žalobcov. Pokiaľ sa aj v rámci svojho rozhodnutia dotkli otázky platnosti, či neplatnosti dovolateľkou požadovaných právnych úkonov, nešlo z ich strany o vecné prejednanie žaloby ako takej, nakoľko sa zaoberali len otázkou naliehavého právneho záujmu a v tej súvislosti posúdenia skutkových zistení. V tejto spojitosti dovolací súd opätovne upriamuje pozornosť na to, že v zmysle ustanovenia § 442 C. s. p. je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd a sám dokazovanie nevykonáva, z čoho vyplýva, že skutkový stav veci zistený odvolacím súdom nepodlieha prieskumu v dovolacom konaní. V dovolacom konaní preto dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, pretože nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu), nakoľko v dovolacom konaní je dokazovanie vylúčené. Z podaného dovolania vyplýva, že dovolateľka sa usiluje o presadenie právneho názoru spočívajúce v tom, že na uzatvorenie Dohody o vyplnení blankozmenky a zmenkového ručenia žalovaným 3/ (vo vzťahu k jej osobe) bol podľa § 145 ods. 1 potrebný aj jej súhlas ako druhého manžela, nakoľko sa podľa nej nejednalo iba o bežnú vec, ale sa jednalo o právny úkon, ktorý presahuje rámec obvyklej správy spoločného majetku,

ktorý má likvidačný dopad na majetok patriaci do BSM v prípade vymáhania pohľadávky zo strany veriteľa. Avšak uvedená otázka - jej riešenie by prichádzalo do úvahy až po kladnom vyriešení otázky existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Dovolací súd však len na okraj v tejto súvislosti poukazuje na bod 51 tohto uznesenia, dopĺňajúc ho poukazom na súdnu prax, ktorá judikovala, že na prevzatie ručiteľského záväzku jedným z manželov nie je podľa prevládajúceho výkladu potrebný súhlas druhého manžela. Prevzatím ručiteľského záväzku jedným z manželov nevzniká spoločný ručiteľský záväzok obidvoch manželov, ale samostatný záväzok manžela, ktorý tento záväzok prevzal. Druhý manžel sa nestáva osobným dlžníkom veriteľa. Iba z tohto dôvodu, že pri prípadnom vymáhaní ručiteľského záväzku jedného z manželov bude veriteľ môcť dosiahnuť uspokojenie aj zo spoločného majetku manželov podľa § 147 Občianskeho zákonníka, nemožno bez ďalšieho vyvodzovať, že prevzatie ručiteľského záväzku je záležitosťou, ktorá (ako nie bežná) vyžaduje pre svoju platnosť súhlas druhého manžela. Druhý manžel bude síce prípadne povinný trpieť pri výkone rozhodnutia uspokojenie zo spoločného majetku, nestáva sa však spoluručiteľom (R 61/1973, R 71/1994, komentár § 145 Občianskeho zákonníka Števček, Dulak, Bajánková a kol., rozsudok KS Banská Bystrica 43CoZm/3/2019). Pre porovnanie dovolací súd odkazuje aj na nasledovné rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, a to č. R 71/1994, R 1/1998, 4Cdo/123/2008 a 4Cdo/234/2010.

56. Ako obiter dictum dovolací súd ešte konštatuje, že nemožno hovoriť o konaní v rozpore s dobrými mravmi, ak sa veriteľ domáha uspokojenia svojej pohľadávky, ak sa riadi § 147 ods. 1 C. s. p., na základe ktorého môže dôjsť k jej uspokojeniu aj z majetku patriaceho do BSM. Ide o zákonné ustanovenie, ktoré rieši ochranu tretích osôb z hľadiska uspokojenia ich majetkových práv niektorým z bezpodielových spoluvlastníkov aj z tých vecí, ktorých je dlžník bezpodielovým spoluvlastníkom. Výplýva to zo zásady, že v tomto majetkovom spoločenstve neexistujú podiely každého zo spoluvlastníkov na spoločnej veci, voči ktorému by sa mohlo obmedziť vymáhanie pohľadávky veriteľa jedného z manželov. Preto zákon umožňuje uspokojiť pohľadávku pri výkone rozhodnutia (pri exekúcii) aj zo spoločného majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva. Iná otázka je, či pri napadnutom úkone konali v rozpore s dobrými mravmi manžel/manželka žalobcov. Uvedenú otázku však možno skúmať v rámci dokazovania o veci samej, avšak až po pozitívnom vyriešení danosti naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. V tejto súvislosti ešte k argumentácii dovolateľky o naliehavosti právneho záujmu na požadovanom učení z dôvodu prebiehajúceho exekučného konania, ktorého podľa nej nie je účastníčkou, dovolací súd uvádza, že ak je predmetom exekúcie aj majetok tvoriaci BSM zákonodarca dal možnosť druhému manželovi na účinnú právnu ochranu tak, že ho upravil v zákone (exekučnom poriadku) ako účastníka konania s možnosťou podať návrh na vylúčenie veci patriacej do BSM z exekúcie, prípadne uvádzať iné skutočnosti, ktoré exekúcii bránia alebo je exekúcia neprípustná. Argumentácia dovolateľky preto neobstoí. V danej veci neprichádza do úvahy pri zvažovaní naliehavosti právneho záujmu ani možná obnova konania o zmenkovom platobnom rozkaze (§ 397 písm. a/ C. s. p.), pretože od jeho právoplatnosti už dávno ubehla 3-ročná zákonná lehota. V neposlednom rade dovolací súd uvádza, že neuniklo jeho pozornosti ani Nález ÚS SR sp. zn. III.ÚS/588/2021 zo dňa 28. apríla 2022, avšak musí konštatovať, že ho nie je možné na daný prípad aplikovať, pretože bol vydaný v prípade, v ktorom si veriteľ uplatňoval nároky voči jednému z manželov postupne, viacerými žalobami o plnenie, pričom už rozhodnutím o žalobe o určenie neplatnosti ručiteľského vyhlásenia sa budúcim sporom mohlo predísť. Teda v tom prípade bol naliehavý právny záujem daný a súd podľa ústavného súdu mohol a mal konať vo veci samej - posudzovať tak relatívnu, ako aj absolútnu neplatnosť ručiteľského záväzku. V tomto prípade však určovaciu žalobu žalobcovia podali až v štádiu exekučného konania, pohľadávka nebola uplatňovaná postupne (alebo viaceré pohľadávky viacerými spormi), teda žiadnym ďalším súdnym sporom (medzi veriteľom a druhým manželom a pod.) a hrozbám možného uspokojenia pohľadávky veriteľa z majetku v BSM cez aplikáciu § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka (čo možno zobrať do úvahy o dôsledkoch právneho úkonu jedného z manželov zasahujúceho do sféry spoločných vecí tak ako to má na mysli § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka) sa už nepredchádzalo. Keďže však v tomto prípade naliehavosť právneho záujmu na požadovanom určení nebola preukázaná, súdy neriešili a ani nemohli riešiť otázku, či už relatívnej alebo absolútnej neplatnosti napadnutých právnych úkonov. Naviac dovolací súd konštatuje, že dovolanie nesmerovalo k nesprávnemu právnemu posúdeniu otázky naliehavosti právneho záujmu na požadovanom určení, na ktorej bolo rozhodnutie odvolacieho súdu založené.

57. Vychádzajúc z obsahu dovolania žalobkyne 1/ niet žiadnych pochybností o tom, že žalobkyňa nekonkretizovala takú právnu otázku na riešení, ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie. Samotné polemizovanie dovolateľky s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Na základe uvedeného dovolací súd uzatvára, že neboli splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 C. s. p.

58. V konaní boli úspešnou stranou žalovaní 1/ až 4/, ktorým vznikol proti žalobcom nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 453 ods. 1 C. s. p.). Keďže však podľa obsahu spisu preukázateľne trovy vznikli iba žalovanému 2/, dovolací súd rozhodol o ich priznaní iba jemu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 C. s. p. súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

59. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.